

Haugesund kommune

Anskaffelsesstrategi

2025-2029

VERSJON 11.06.2026

Innhold

1	Innledning.....	2
2	Sentrale mål for perioden	2
2.1	Hovedmål	2
2.2	Delmål / satsingsområde	3
3	Effektiv ressursbruk.....	3
4	Klima og miljø.....	3
5	Sikkerhet og beredskap	4
6	Kommunikasjon, samarbeid og innovasjon.....	4
6.1	Innkjøpsamarbeidet	5
7	Små og lokale leverandører.....	5
8	Realisere verdier.....	6
9	Implementering av Anskaffelsesstrategi 2025-2029.....	6
10	Revisjon av strategi	7

1 Innledning

Dette dokumentet handler om hvilke ambisjoner Haugesund kommune skal ha for sine anskaffelser frem mot 2029.

Alle anskaffelser skal understøtte FN's bærekraftsmål om bærekraftig utvikling så langt det er mulig. Med bærekraftig utvikling menes en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Formålet med Lov om offentlige anskaffelser er å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Loven skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer danner grunnlaget for Haugesund kommune sine anskaffelser.

Krav til miljø, samfunnsansvar, kvalitet, tid og økonomi kan i en del sammenhenger være kolliderende eller motstridende. Det er vesentlig at kommunen har et felles fundament for de avveininger som må foretas mellom ulike hensyn. Samtidig vil åpenhet og transparens være avgjørende for å nå strategiens mål.

Anskaffelsesstrategien skal beskrive en overordnet tenkning og adferd for anskaffelser. Anskaffelsesstrategien skal gi et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser og sikre effektiv ressursbruk.

Strategien gjelder for alt anskaffelsesarbeid som gjennomføres i virksomheten, på tvers av enheter og for alle faser i en anskaffelsesprosess, fra planlegging av anskaffelsen til kontraktens avslutning. Den berører alle deler av organisasjonen, og alle ansatte har et felles ansvar for å bidra til at vi lykkes med å nå målene.

Utviklingen av anskaffelsesområdet har bidratt til økt spesialisering. Bruk av digitale verktøy, behov for grundigere analyser, og skjærpede krav til forståelse av fagområdet både hos oppdragsgiver og leverandører har medvirket til dette.

Haugesund kommune er med i innkjøpssamarbeidet på Haugalandet og er sammen med Karmøy kommune med på å forvalte fellesavtalene i samarbeidet. Innkjøpssamarbeidet på Haugalandet består av følgende kommuner: Utsira, Karmøy, Tysvær, Bokn, Vindafjord, Etne, Sauda, Suldal, Sveio og Haugesund.

I noen anbudsprosesser går innkjøpssamarbeidet på Haugalandet sammen med Sunnhordland interkommunale innkjøpsform (SIK) som består av følgende kommuner: Bømlo, Stord, Fitjar, Tysnes, Kvinnherad. Det er Stord kommune har hovedansvaret i SIK.

2 Sentrale mål for perioden

2.1 Hovedmål

Alle anskaffelser skal gjennomføres i henhold til anskaffelsesloven, med forskrifter, og i henhold til kommunens innkjøpsreglement.

Vi skal gjennomføre anskaffelsene i tråd med kravene til konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet.

Anskaffelser skal bidra til best mulig verdiskapning til lavest mulig ressursbruk.

2.2 Delmål / satsingsområde

- Effektiv ressursbruk – organisering og kompetanse
- Klima, miljø og samfunnsansvar – samfunnsutvikling for klima og miljø, sirkulær økonomi.
- Kommunikasjon, samarbeid og innovasjon - dialog internt, eksternt og mot markeder, innkjøpssamarbeid og læring.
- Små og lokal leverandører – vurdere oppdeling og unngå unødvendige krav
- Realisere verdier – brukermidvirkning og kontraktsoppfølging

3 Effektiv ressursbruk

Grunnleggende kunnskap innen anskaffelsesfaget er nødvendig for alle rollene i anskaffelsesfunksjonen, uavhengig av organisatorisk plassering. Arbeidsområdet må utvikles slik at anskaffelser gjennomføres så effektivt som mulig og i tråd med gjeldende regelverk og kommunens strategiske føringer.

Mange prosjekter som iverksettes i kommunen innebærer en anskaffelse i en eller annen form. Hva som kreves av ressurser og kompetanse til dette arbeidet skal være gjenstand for en realistisk vurdering.

Det skal ikke igangsettes konkurranser uten at kommunens behov i ulike avdelinger ses i sammenheng. En slik koordineringsprosess har også til hensikt å profesjonaliser anskaffelsene og realiser kvalitative og økonomiske gevinster.

Kommunens ledere skal være opptatt av hvordan de gjennom planlegging av egne anskaffelser kan bidra til at kommunenes anskaffelsesfunksjon effektiviseres og profesjonaliseres. Avklaring av roller for alle deler av anskaffelsesprosessen er et viktig ledd i arbeidet.

Haugesund kommunes ledere, innkjøpere, fagressurser og bestillere skal ha nødvendig kompetanse til å fylle sine roller i arbeidet med anskaffelser. Nødvendig kompetanse innebærer også forståelser og respekt for den påvirkning alle anskaffelser, uansett størrelse, kan ha for kommunens økonomi, tjenestetilbud, klima, miljø og sikkerhet.

Tiltak

- Sikre nødvendig kompetanse og forståelse for anskaffelsesprosessen.
- Kravet til forholdsmessighet skal være avgjørende for utforming av konkurransegrunnlag og skal alltid legges til grunn for kravstilling.
- Avklare ansvarsforhold og beslutte hvor ansvar og oppgaver skal plasseres.

4 Klima og miljø

Haugesund kommune skal være en aktiv pådriver for miljøvennlige, bærekraftige og innovative anskaffelser.

Innkjøp har et eget kapittel i Klima og energiplan for Haugesund 2021- 2030:

«Klimafortavtrykket fra innkjøp av forbruksvarer skal reduseres med 50% innen 2030.»

«Klimafortavtrykket fra innkjøp av materiell skal reduseres med 40% innen 2030.»

Ved planlegging av alle anskaffelser skal det tas hensyn til enhver tid gjeldende regelverk. Det skal tas hensyn til anskaffelsens livssyklus-kostnader og miljømessige konsekvenser. Miljøkrav skal være leverandørutviklende og gi tydelige signaler til leverandørene om at miljøtilpassing er et kundekrav.

Kommunen har en sirkulær tankegang og praksis som omfatter hele organisasjonen. Det er en målsetning å utnytte eksisterende ressurser mest mulig effektivt, på en slik måte at de gir mest mulig verdi og nytte gjennom for eksempel økt levetid, gjenbruk og gjenvinning. Dette medfører også muligheter for betydelig kostnadsbesparelser.

En satsing på sirkulær økonomi krever bred forankring internt i kommunen. Målet er en organisasjonskultur der det i større grad tenkes nytt rundt egne behov spesielt rundt behovet for å kjøpe eller bygge noe nytt.

Dette innebærer for eksempel å kartlegge om behovet i første omgang kan dekkes gjennom ombruk, deling, reparasjon eller samarbeid med andre. Dersom kommunen må kjøpe nytt, skal det legges vekt på å kjøpe produkter av god kvalitet og lang levetid, med mulighet for reparasjon og gjenvinning.

Kommunen har målsetning om bærekraftig logistikk i hele leverandørkjeden.

Tiltak

- Det er viktig å avdekke de konkurranseområdene som er strategisk viktige og hvor det derfor bør stilles miljø- og samfunnskrav som går lengre enn de som er lovpålagte.
- Haugesund kommune skal redusere unødvendig forbruk og unødvendig avfall
- Det skal tas hensyn til sirkulær økonomi i anskaffelsene.

5 Sikkerhet og beredskap

Kommunen ivaretar sikkerhet og beredskap i anskaffelser ved å stille krav eller kriterier i anskaffelser der det er relevant.

Alle som er involvert i anskaffelser må vurdere om det kan være sikkerhetsutfordringer i kontraktens gjennomføring.

Tiltak

- Det blir vurdert behov for beredskap og forsyningssikkerhet for varere og tjenester i alle anskaffelser.

6 Kommunikasjon, samarbeid og innovasjon

Alle som arbeider med anskaffelser i kommunen skal være kjent med de overordnede målene i anskaffelsesstrategien og arbeide sammen mot disse målene. Det skal være en kultur for læring og forbedring på tvers av organisasjon og roller.

Målet om å bidra til innovasjon og markedsutvikling har en sentral plass i kommunens anskaffelsesarbeid. Haugesund kommune skal gjennomføre anskaffelser som fører til innovasjon og som også er klart forankret i kommunens faktiske behov. I dialog med markedet skal det undersøkes om det er rom for innovasjon i den enkelte anskaffelse.

Innovative anskaffelser kan være et virkemiddel for å oppnå utvikling og innovasjon som sørger for at bedrifter og offentlige virksomheter løser fremtidens utfordringer. Det kreves god planlegging og behovsvurdering før man går i dialog med markedet i forkant av anskaffelsen, formidler behovet og overlater løsningen til leverandørene.

Haugesund kommunes ledere, innkjøpere, kontrakts forvaltere, fagressurser og bestillere skal ha den nødvendige kompetanse til å fylle sine roller i arbeidet med anskaffelser. Nødvendig kompetanse innebærer også forståelse og respekt for den påvirkning alle anskaffelser, uansett størrelse, kan ha for kommunens økonomi og tjenestetilbud.

Tilpasset etter hva som skal anskaffes har kommunen med krav i sine kontrakter til universell utforming, lønns- og arbeidsvilkår, etisk produksjon, lærlingeklausul, miljøledelse, miljømerking og avfallshåndtering.

6.1 Innkjøpssamarbeidet

Haugesund kommune er sammen med Karmøy kommune avtaleansvarlig for anskaffelser som gjennomføres for innkjøpssamarbeidet på Haugalandet. Innkjøpssamarbeidet skal sørge for at kommunene gjør optimale innkjøp med hensyn til kostnadseffektivitet og kvalitet, samt bidra til effektive innkjøpsrutiner.

Å benytte de muligheter som er tilgjengelige til å organisere arbeidet på tvers av kommunene vil bidra til avtaler som sikrer gode priser, effektive innkjøps- og bestillingsprosesser. Å samordne innkjøp krever god dialog både internt, blant innkjøpssamarbeidet og eksternt til leverandørmarkedet.

Tiltak

- Anskaffelsesstrategien og anskaffelsesreglement må være kjent i organisasjonen.
- Leverandørdialog skal vurderes i forbindelse med planlegging av anskaffelser.
- Følge opp kontrakter for å påse at leverandørene etterlever krav / seriøsitetskravene i kontrakten.
- Ny samarbeidsavtale på plass for innkjøpssamarbeidet på Haugalandet å fortsette å utvikle samarbeidet mellom kommunene.

7 Små og lokale leverandører

Oppdeling av anskaffelsen i delkontrakter kan bidra til å dekke behovet bedre, tilrettelegge for små og mellomstore bedrifter (SMB) og sikre god konkurranse på kort og lang sikt. Dette er noe som må vurderes i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av verdien på anskaffelsen, hva som skal anskaffes og regelverket.

Oppdragsgiver kan ha i dialog med markedet når anskaffelsene planlegges og unngå unødvendige strenge kvalifikasjonskrav eller krav i kravspesifikasjonen.

Tiltak

- Det må være bevissthet på at terskelen for å delta i konkurranser ikke skal være høyere enn nødvendig slik at vi når ut til mindre virksomheter, og virksomheter med liten eller ingen erfaring med å levere tilbud til det offentlige.

8 Realisere verdier

Haugesund kommune skal realisere verdier ved effektive og digitale prosesser, tilstrekkelig avtaledekning og kontraktsoppfølging.

Kommunens anskaffelser skal sikre tilgang på nødvendige tjenester og varer til riktig kvalitet og pris.

Digital støtte gjennom anskaffelsesprosessen fra konkurranse til kontrakt er en viktig forutsetning for effektivisering innenfor anskaffelsesområde. Kommunen kunngjør konkurranser via KGV system.

Kommunen benytter e-handel som er integrert med økonomisystemet til bestilling av varer, noe som effektiviserer innkjøpsprosessen og sikrer lojalitet til rammeavtalene.

Kommunen skal ha profesjonell oppfølging av sine kontrakter. Dette skal sikre at leverandørmarkedet opplever Haugesund kommune som en profesjonell kontraktspart og at verdiene i kommunens samlede kontraktsportefølje blir realisert.

Ressursinnsatsen som legges ned skal være hensiktsmessig med utgangspunkt i kontraktens verdi og strategiske viktighet.

Tiltak

- Brukere og interessenter involveres i en tidlig fase av planleggingen av en utlysning.
- Etter hvert som nye avtaler blir inngått gjøres disse tilgjengelig for hele organisasjonen i Merccell.
- Nye avtaler som omhandler varekjøp skal legges til organisasjonens e-handel system. Avtaler må gjøres kjent for organisasjonen for å sikre lojalitet til avtalene.
- Avklare ansvarsforhold og rutiner for kontraktsoppfølging.

9 Implementering av Anskaffelsesstrategi 2025-2029

Haugesund kommune har høye ambisjoner for anskaffelsesområdet de neste årene og skal være en foregangskommune på innkjøp som ivaretar miljø- og klimahensyn samt sosiale og etiske krav. Dette innebærer at det må foretas tydelige prioriteringer og settes i verk konkrete handlinger for at vi skal lykkes.

Gjennom arbeidet med konkurranser og kontrakter skal kommunen bruke sin posisjon til å bidra aktivt til å gjøre samfunnet bedre ved å satse på miljø, samfunnsansvar og etikk. Prosessene skal være transparente og dokumenterte for å forebygge misligheter og skape tillit.

Alle kommunens anskaffelser skal gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk og politiske føringer. Anskaffelsene skal dekke behov i kommunens tjenesteproduksjon og sikre tilgang på varer, tjenester, bygg og anlegg til riktig kvalitet og pris.

Det forutsetter også at organisasjonen er godt kjent med anskaffelsesstrategien og det strategiske potensialet som ligger i anskaffelser og oppfølging av kontrakter.

Det er viktig å anerkjenne at områdene innenfor offentlig anskaffelse er kompetansekrevende og det krever kontinuerlig kompetanseheving for å holde seg oppdatert innenfor regelverket for at innkjøpsavdelingen skal kunne bistå organisasjonen best mulig.

De mange rollene i en anskaffelsesprosess, som leder, innkjøper, fagressurs, kontrakts forvalter og bestiller er ikke godt nok avklart og definert. Så langt har den kompetanse som kreves av innkjøperrollen fått mest oppmerksomhet. Selv om flere av kommunens enheter har ansvar for kontraktsoppfølging er det fortsatt en utfordring hos mange å få satt av tilstrekkelig kapasitet til dette arbeidet.

10 Revisjon av strategi

Anskaffelsesstrategien trer i kraft fra den er vedtatt og revideres i 2029 eller tidligere ved behov.